

als articles *Montsant* i *Portadeix* amb Villan. v, 252; altres amb Font Rius *C. d. p.*, 769.22, 26, 52, 58 i amb CCandi, *Mi.Hi.Ca.* Car hi ha altres dades d'aquests ermitans i monjos del Montsant, com el *Petrus de Montesanto* (que documento s.v. *Montsant*) i un *Petrus Martini de Vallclara*, c. 1202, que fa costat a un «Petruc capellans de *Velosel*» en la carta de pobl. que s'atorga al *Vilosell* (Font Rius, § 21).—⁴ S'ha escrit bastant, però a les palpentes sobre el llibre de *Fra Bernat* i sobre l'imaginari (o quasi) Serradell i Fc. de la Via. Les del *Calendari Català* de Pelay Briz (1875, 72); carta de P. Briz a Verdguer (*Epist. Verdguer*), a l'ed. del *Testament* per Pacheco (*NCL* CIII, pp. 9-10). Hom ha volgut llegir *Vinclera*, però és per haver pres per tilde de *n* el punt allargat, de, damunt la *i*; error que es repeteix en altres mots d'aquest ms., nota en el *DECat*. És *Viclera* variant de *BICLARA*, amb *ā* per la imela de l'àrab.

Vallcorba, V. *Vall* (γ) *Vallcrosa*, V. *Vallicrosa* s. v. *Valli- Valldalgolfa*, V. *Algorfa Valldan*, V. *Montan*

δ)n

VALLDANEU

Petit veïnat, amb església i antiga parròquia, a l'alt Vallès, agre. a St. Martí de Centelles: és en el fons del Congost, a la dr. del riu, 0h15 al Sud de *L'Abella*. Oït allí (no gaire segura), 1925 *balðænēu* (exc. 47), després diverses vegades *balðænēu* (exc., 1957, oït al Serrat de L'Ocata).

MENC. ANT. 982: «villare *Daniel in comitatu Ausona*» (*Dipl. Cat. Vic.*, 161.27, 168.6, 172. 13); *S. XII*, llistes de parròquies vigatanes: *Vilar Daniel* (doc. III) *Valdaniel* (II), p. p. Pladevall, p. 73; 1331 i 1339: «Sti. Petri de *Valdaniel* --- de *Valdenieb*» (*Misc. Griera* I, 374-387). Com que el lloc no és una vall sinó un vilaret, i no és lloc fred sinó un fonsal temperat, on no hi ha més la Garriga, això junt amb les mencions antigues demostra que l'aparent sentit 'val de neus o nevada' és degut a una etim. popular, en lloc d'un cpt. amb el NP *Daniel* com indicà Mn. Joan Segura en *La Veu de Montserrat*, 1893, 99. Potser la forma originària fou *VILAR D-*(com en les dues mnc. més antigues), i més d'acord amb la naturalesa dels llocs, i el pas de *Vilard-la vald-l*, *-u*, resultaria de haplologia i dissim. alhora.

Resten dos detalls suspectes: la reducció de *ir* a *e*, la *γ* final i no *-u*, i també l'estranyesa d'un NP bíblic, quan els noms formats amb *vil* (i fins amb *vila-*) contenen en majoria un NP germànic. És possible que el NP sigui un nom germànic en *-ld*, cosa que explicaria tot això més satisfactoriament, i en particular do-

naria compte de la *-u*, regularment d'origen germànic, que s'incorpora a un tipus de compostos, freqüentíssim en el Nord del país; molt més que amb un nom bíblic, els quals a l'alta E. Mj. foren d'ús molt més escàs, i perquè, alhora, eliminaríem o simplificaríem alguns dels indicats escrúpols i dubtes. En efecte es podria partir de *VILLARE* + un nom germànic, que potser fóra l'*ATHANAGILD*, tan conegut en la Hispània visigoda, i en particular en terra catalana, en les seves variants *Danagildus* a. 1031 i *Adanagilde*, a. 976 (cf. Först. 189, i 401); també podríem pensar en un *DANHILDIS*, que sens dubte hi tingué curs.¹ *VALLARE DANAGILD(I)* donaria *Vilardanaeld* etc., i el joc *l-r-ld* ja conduïa a *Vealdaneu(d)*, amb accions haplològiques i dissimilatòries; també amb *DANHILD* fóra fàcil paral·lelament. És clar que en la decisió no ha de comptar per res la grafia dels escribes i capellans que hi fiquen el nom bíblic —*Daniel*— més familiar en llurs breviaris: majorment si fou *(A)danagild* el responsable, que havia de passar per *-aiel(d)*. Per a l'evolució de *AΘANA-* i les etim. populars a què dava lloc, recordem *Castell de l'Areny* = *Castellðalarèn* < *ADALASINDI*.

En realitat tenim solució segura en *VILARE DANHILDE*.

Aquest compost està documentat en una desena de noms per Först. (c. 402), des del S. VII en els *Polypticha* d'Irminon i de Reims (en les formes *Danabildis* fem. i *Daniildis* etc.).

I tenim prova del seu ús precisament a Osona, en un doc. de 966, en què un Fàchilo ven una terra que ha heretat dels seus pares *Sesuld et Danilde* (*Dipl. Cat. Vic* 314.8, § 376), com que aquest terme era a Taradell, que es troba a l'entrada del Congost on hi ha *Valldàneu*, fins i tot és possible que fos precisament aquesta *Danilde*, la que en persona originà el nom d'aquella vila i la seva església.

¹ Els noms en *-HILD(IS)* són incomptables i els *DAN-* no gaire menys (34 casos en Först); i *Aebischer* i *M-Lübke* (*Altport. N. Germ.* I, 909) n'hi afegeixen, com el gòt. *Danila*, a. 944, (*Aeb.*, i Först. 401).

δ)o

VALLDÀNGEL

Nom d'una vall valenciana, amb un poblat i una serra, en el te. d'Alcalà de Xivert.

«Poblado de *Valdåncher* y monte id» (*GGRV*, 836). La serra o serres, són a 3° 52-54 × 40° 18-19 (*IGC* 50 fulls d'Alcalà i Vinarós). Ben descrit per Cavanilles: «entre los montes de *Valdange* y *Polpís*, o bien sea *Chivert* --- la llanura de Alcalà --- De este monte una cañada llamada *Valdange*» i admet com possible («pretenden») que fos com vol Escolano: «la mesma fortuna que *Polpís* han corrido otros lugarejos d'esta campaña, que son *Castelnou*, *Almedixer*, y